

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJA

SPRENDIMAS

2026 m. sausio 20 d. Nr. 21RE-61

(AG-1080/03-2025)

Vilnius

Lietuvos administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija), susidedanti iš Komisijos narių Edvardo Juciaus (pranešėjas), Vytauto Kurpuveso, Ingos Lipnickienės (Komisijos posėdžio pirmininkė) ir Ingos Morkvėnienės,

rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. X. skundą atsakovei Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai dėl rašto panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Pareiškėjas X. X. (toliau – ir pareiškėjas) patikslintu skundu (toliau – ir skundas) atsakovei Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai (toliau – ir atsakovė, Teisingumo ministerija) Komisijos prašo: 1) panaikinti Teisingumo ministerijos 2025 m. gruodžio 11 d. raštą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Raštas); 2) įpareigoti Teisingumo ministeriją išnagrinėti pareiškėjo skundą iš esmės ir įvertinti VVTAT sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) teisėtumą procedūriniu ir priežiūros aspektu.

Pareiškėjas skunde nurodė, kad skundžia Teisingumo ministerijos Raštą, kuriuo ji atsisakė nagrinėti pareiškėjo skundą dėl Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos (toliau – ir VVTAT) veiksmų, susijusių su 2025 m. vasario 19 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini). Toks atsisakymas laikytinas neteisėtu administraciniu neveikimu.

2025 m. vasario 19 d. VVTAT priėmė sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo UAB „Auriseta“ tiekiamas žiebtuvėlis ULD-1191 „Ultimate“ buvo pripažintas pavojingu produktu. Sprendimas buvo grindžiamas neakredituotos laboratorijos UAB „ARETA“ bandymų protokolu, nors pareiškėjas pateikė akredituotų laboratorijų (*TÜV Rheinland, GlobalTest Ltd*) bandymų ataskaitas, patvirtinančias produkto atitikimą EN ISO 9994 ir EN 13869 reikalavimams. Ekonomikos ir inovacijų ministerija 2025 m. gruodžio 6 d. raštu patvirtino, kad UAB „ARETA“ nėra akredituota ir persiuntė pareiškėjo skundą Teisingumo ministerijai pagal kompetenciją. Tačiau Teisingumo ministerija ginčijamam Raštu atsisakė vykdyti pavaldžios institucijos veiklos vertinimą.

Pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAI) 3 straipsnį, viešojo administravimo subjektai privalo veikti teisėtai, objektyviai ir atsakingai. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 15 straipsnio 2 dalis nustato, kad Teisingumo ministerija koordinuoja vartotojų teisių apsaugos politiką ir prižiūri VVTAT veiklą. Todėl ministerijos atsisakymas nagrinėti skundą neatitinka jai pavestų funkcijų. Toks neveikimas pažeidžia gero administravimo principą, įtvirtintą Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnyje.

Pareiškėjas pateikė rašytinius paaiškinimus, kuriuose nurodė, kad esminė skundo problema – ne sprendimo turinys, o atsisakymas veikti. Ginčas nėra dėl VVTAT sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) teisėtumo iš esmės. Ginčo esmė yra tai, kad Teisingumo ministerija, gavusi pagal kompetenciją persiūtą skundą, atsisakė jį nagrinėti, motyvuodama tuo, jog sprendimų teisėtumą gali vertinti tik teismas, taip faktiškai atsisakė vykdyti jai įstatymu pavestą pavaldžios institucijos – VVTAT veiklos priežiūrą. Tokie veiksmai vertintini kaip neteisėtas administracinis neveikimas.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 15 straipsnio 2 dalis nustato, jog Teisingumo ministerija koordinuoja vartotojų teisių apsaugos politiką ir prižiūri VVTAT veiklą; pareiškėjas prašė ne pakeisti ar panaikinti VVTAT sprendimą, bet įvertinti jo priėmimo procedūrą, patikrinti, ar laikytasi teisėtumo, proporcingumo ir gero administravimo principų. Todėl Teisingumo ministerijos pozicija, kad ji „neturi kompetencijos nagrinėti tokio skundo“, neatitinka įstatyme jai nustatytų funkcijų apimties. Tai, kad pareiškėjas yra pradėjęs teismo procesą dėl VVTAT sprendimo, neatleidžia Teisingumo ministerijos nuo pareigos vykdyti administracinę priežiūrą. Administracinė ir teisminė gynyba nėra tarpusavyje nesuderinamos, atlieka skirtingas funkcijas ir gali būti taikomos lygiagrečiai. Atsakovės argumentai šiuo aspektu nepagrįstai susiaurina administracinės priežiūros sampratą. Atsižvelgiant į tai, pareiškėjas mano, kad Raštas neatitinka VAI principų, yra nepagrįstas atsisakymas vykdyti kompetenciją, todėl skundas yra pagrįstas ir turėtų būti tenkinamas.

Teisingumo ministerija su pareiškėjo skundu nesutinka, prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Teisingumo ministerija atsiliepime nurodė, kad savo kompetencijos ribose pareiškėjo skundą išnagrinėjo išsamiai ir tinkamai. Nagrinėjamu atveju ginčas kilo dėl galimai neteisėtų VVTAT darbuotojų veiksmų. Pareiškėjas 2025 m. gruodžio 2 d. skunde prašė pradėti tyrimą dėl VVTAT darbuotojų veiksmų teisėtumo ir galimų korupcijos požymių; įvertinti sistemingą institucijos šališkumą, nukreiptą prieš pareiškėjo įmonę; patikrinti galimus interesų ryšius tarp VVTAT ir pareiškėjo įmonės konkurento UAB „Monada LT“ (prekės ženklas PAKO).

Teisingumo ministerija nesutinka su pareiškėjo teiginiais, kad Teisingumo ministerijos atsisakymas nagrinėti pareiškėjo skundą laikytinas neteisėtu administraciniu neveikimu. VAI 7 straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyta, kad visi viešojo administravimo subjektai konsultuoja asmenis viešojo administravimo subjekto kompetencijos klausimais. Atsiliepime nurodė, be kita ko, kad Raštu informavo pareiškėją, jog dėl pareiškėjo skunde keliamų klausimų Teisingumo ministerija yra pasisakiusi 2025 m. sausio 28 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos veiksmų“ (toliau – ir 2025 m. sausio 28 d. Raštas), atsakydama į pareiškėjo 2025 m. sausio 10 d. skundą, 2025 m. sausio 22 d. skundą, 2025 m. sausio 28 d. skundą bei Teisingumo ministerijos 2025 m. rugsėjo 3 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos veiksmų“ (toliau – ir 2025 m. rugsėjo 3d. Raštas), atsakydama į pareiškėjo 2025 m. rugpjūčio 26 d. skundą ir 2025 m. rugsėjo 2 d. skundą. Dėl pareiškėjo nesutikimo su VVTAT 2025 m. vasario 19 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini), kuriuo VVTAT paskelbė žiebtuvėlį „Ultimate“ pavojingu produktu ir nurodė jį sunaikinti, Teisingumo ministerija dar kartą atkreipė pareiškėjo dėmesį į tai, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo 11 straipsniu, Teisingumo ministerija savarankiškai rinkos priežiūros funkcijų nevykdo; nurodė rinkos priežiūros institucijas. Pareiškėjas informuotas, kad Produktų saugos įstatymo 15 straipsnio 1 ir 2 dalyje nustatyti pagrindai, kuriems esant taikomos rinkos ribojimo priemonės, o 3 dalyje įtvirtinta, kad sprendimus dėl šio įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nurodytų rinkos ribojimo priemonių taikymo priima rinkos priežiūros institucija, atlikusi patikrinimą. Pareiškėjas dar kartą informuotas, kad vadovaujantis Produktų saugos įstatymo 23 straipsnio 1 dalimi, ekonominės veiklos vykdytojas rinkos priežiūros institucijų sprendimus dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo ir VVTAT nutarimus dėl baudos ar įspėjimo skyrimo gali apskusti teismui. Kaip matyti iš pareiškėjo pridedamų dokumentų, dėl VVTAT pareiškėjo įmonei paskirtos baudos pareiškėjas jau kreipėsi į teismą. Dėl žiebtuvėlio atitikties saugos reikalavimams bandymo išvadų, atliktų UAB „Areta“, pareiškėjui dar kartą buvo paaiškinta, kad Teisingumo ministerija nei šių išvadų, nei VVTAT sprendimo įpareigoti produktą pašalinti iš rinkos pagrįstumo ar teisėtumo vertinti neturi teisės. Toks vertinimas, remiantis Produktų saugos įstatymu, yra teismo kompetencija. Dėl pareiškėjo teiginių, kad VVTAT atlieka dažnus pareiškėjo įmonės žiebtuvėlių patikrinimus, kai tuo tarpu UAB „Monada LT“ (prekės ženklas PAKO) tiekiami žiebtuvėliai nė karto nebuvo tikrinti, Teisingumo ministerija atkreipė pareiškėjo dėmesį, kad VVTAT 2025 m. rugpjūčio 21 d. raštu atsakė pareiškėjui ir Teisingumo ministerijai, jog VVTAT 2025 metais iki rugpjūčio 1 d. atliko 20 patikrinimų bei 8 konsultacinius vizitus dėl platinamų žiebtuvėlių atitikties teisės aktų reikalavimams. VVTAT atliko PAKO ir kitų UAB „Monada LT“ tiekiamų rinkai žiebtuvėlių patikrinimus skirtingose platinimo vietose bei

ženklinimo ar informacijos pateikimo pažeidimų nenustatė. VVTAT, reaguodama į pareiškėjo teikiamus skundus bei įvertinusi turimus duomenis, 2025 m. atrinko UAB „Monada LT“ tiekiamus rinkai PAKO žiebtuvėlius laboratoriniams bandymams. Laboratorinių bandymų rezultatai parodė, kad atrinkti PAKO žiebtuvėliai atitinka taikomus reikalavimus. Dėl pareiškėjo teiginių apie galimus korupcinius veiksmus, Teisingumo ministerija informavo pareiškėją, kad ji tyrimų dėl korupcinių veiksmų neatlieka. Tokių veiksmų tyrimas – Specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – ir STT) kompetencija, kuriai taip pat adresuotas pareiškėjo skundas.

Teisingumo ministerija atsiliepime pažymėjo, kad savo kompetencijos ribose pateikė pareiškėjui išsamią informaciją dėl visų skunde nurodytų aplinkybių. Teisingumo ministerija rėmėsi Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) praktika dėl individualaus administracinio akto turinio; vertina, kad Raštas atitinka VAĮ 10 straipsnio 4-8 dalyje nustatytus reikalavimus, keliamus administraciniam aktui. Pažymėjo, kad VAĮ 3 straipsnio 5 punkte įtvirtintas išsamumo principas nereiškia, kad viešojo administravimo subjektas gali veikti *ultra vires* ir spręsti savo kompetencijai nepriskirtus klausimus, kaip šiuo atveju reikalauja pareiškėjas. Ta aplinkybė, kad pareiškėjo netenkina Teisingumo ministerijos Rašto turinys, nėra pagrindas panaikinti Raštą.

Pareiškėjas pateikė atsikirtimus į atsakovės atsiliepimą. Atsikirtimuose nurodė, kad Teisingumo ministerijos pateiktas atsiliepimas patvirtina esminę pareiškėjo skundo aplinkybę – atsakovė, gavusi pagal kompetenciją persiūtą skundą, sąmoningai atsisakė vykdyti jai įstatymu pavestą pavaldžios institucijos VVTAT veiklos priežiūrą. Atsakovės pozicija grindžiama formaliu teiginiu, kad sprendimų teisėtumą gali vertinti tik teismas. Toks aiškinimas yra akivaizdžiai klaidingas, nes pareiškėjas nereikalavo peržiūrėti VVTAT sprendimo iš esmės, o prašė įvertinti: sprendimo priėmimo procedūrą, galimus teisėtumo ir proporcingumo pažeidimus, priežiūros institucijos veiksmų atitiktį viešojo administravimo principams. Atsakovės atsisakymas tai daryti laikytinas neteisėtu administraciniu neveikimu. Atsakovė atsiliepime neginčija, jog pagal Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 15 straipsnio 2 dalį jai pavesta koordinuoti vartotojų teisių apsaugos politiką ir prižiūrėti VVTAT veiklą. Nepaisant to, atsakovė neatliko jokio faktinio vertinimo, neanalizavo pareiškėjo nurodytų procedūrinių pažeidimų, apsiribojo deklaratyviu atsisakymu nagrinėti skundą. Tokie veiksmai (ar tiksliau – neveikimas) paneigia pačios atsakovės kompetencijos realų turinį ir neatitinka nei VAĮ, nei gero administravimo principo. Atsakovės atsiliepime patvirtinama, kad laboratorija UAB „ARETA“ nebuvo ir nėra akredituota. Ši aplinkybė patvirtinta Nacionalinio akreditacijos biuro pateikta informacija. Nepaisant to, atsakovė visiškai nevertino, ar VVTAT sprendimo priėmimas, remiantis neakredituotos laboratorijos bandymais, atitiko objektyvumo, proporcingumo ir patikimumo reikalavimus, ar tokia praktika nepažeidžia viešojo administravimo standartų. Toks esminės aplinkybės ignoravimas rodo, kad atsakovė apskritai neatliko jokios realios priežiūros funkcijos, o tik formaliai atsisakė veikti. Atsakovės argumentai, jog pareiškėjas yra kreipęsis į teismą, todėl ministerija neprivalo nagrinėti skundo, neturi jokio teisinio pagrindo. Administracinė priežiūra ir teisminė kontrolė nėra viena kitą pakeičiančios, nėra tarpusavyje nesuderinamos, atlieka skirtingas funkcijas viešojo administravimo sistemoje. Atsakovės bandymas remtis teismo procesu, kaip pretekstu neveikti, vertintinas kaip piktnaudžiavimas formaliomis procedūromis, siekiant išvengti atsakomybės. Atsakovės atsiliepimas nepaneigia pareiškėjo skunde nurodytų faktinių aplinkybių, patvirtina, kad skundas nebuvo nagrinėtas iš esmės, atskleidžia sisteminę atsisakymą vykdyti pavestą priežiūros funkciją.

Skundas atmestinas

Byloje nagrinėjamas ginčas dėl Teisingumo ministerijos Rašto teisėtumo ir įpareigojimo Teisingumo ministeriją atlikti nurodytus veiksmus.

Remiantis bylos duomenimis, nustatyta, kad Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija (toliau – ir EIMIN) 2025 m. gruodžio 5 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl skundo persiuntimo pagal kompetenciją“ (toliau – ir 2025 m. gruodžio 5 d. Raštas), vadovaujantis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 10 straipsnio 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 9 d. nutarimo Nr. 851 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ (su

vėlesniais pakeitimais) 11.3. punktu, atsižvelgiant į tai, kad VVTAT yra Teisingumo ministerijos kuruojama pavaldi įstaiga, 2025 m. gruodžio 2 d. skundą su priedais, kuriuose nurodytos aplinkybės dėl galimai neteisėtos VVTAT veiklos, persiuntė Teisingumo ministerijai vertinimui pagal jos kompetenciją.

Prie EIMIN 2025 m. gruodžio 5 d. Rašto pridėtas pareiškėjo, buvusio UAB „AURISETA“ (duomenys neskelbtini) 2025 m. gruodžio 2 d. skundas (toliau – ir Skundas), adresuotas STT ir EIMIN, nurodyta tema: dėl galimo piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi, korupcinių ryšių ir sisteminio šališkumo VVTAT. Skunde prašoma: pradėti tyrimą dėl VVTAT darbuotojų veiksmų teisėtumo ir galimų korupcijos požymių; įvertinti sistemingą institucijos šališkumą, nukreiptą prieš jų įmonę; patikrinti galimus interesų ryšius tarp VVTAT ir jų konkurento UAB „MONADA“ (prekės ženklas PAKO). Pareiškėjas išdėstė aplinkybes dėl sistemingų, selektyvių patikrinimų (nuo 2010 m. VVTAT patikrinimai vyksta beveik po kiekvieno atvejo, kai UAB „AURISETA“ nukonkuruoja PAKO žiebtuvėlius prekybos vietose); dėl prieštaringų reikalavimų dėl ženklavimo (pareikalautos instrukcijos lietuvių kalba ant žiebtuvėlio, nors vėliau patvirtino, kad pakanka informacijos ant blokeliu; klaidingai pareikalautų testų); dėl neakredituotos laboratorijos „ARETA“ (VVTAT sprendimai grindžiami šios bendrovės testais, nors ši laboratorija seniai neturi akreditacijos; jos testuose pateikiami nepilni duomenys); dėl ES akredituotų testų atmetimo (pateikti *TÜV Rheinland (ISO 9994:2019)* ir *GlobalTest (EN 13869:2016)* sertifikuoti bandymų protokolai VVTAT buvo atmesti kaip „neautentiški“, nors tai ES mastu pripažinti bandymų centrai); dėl piktnaudžiavimo sprendimų priėmimu (2025 m. vasario 19 d. sprendimu Nr. (duomenys neskelbtini) VVTAT paskelbė žiebtuvėlį pavojingu produktu ir nurodė jį sunaikinti, remdamasi vos dviem defektais iš 19 mėginių, sprendimas pažeidžia proporcingumo ir objektyvumo principus); dėl vidinių prieštaravimų ir klaidinančių pareiškimų (dėl *TÜV* sertifikato, UAB „ARETA“ akreditacijos, žiebtuvėlių patrauklumo vaikams); dėl konkurento apsaugos (per 12 metų VVTAT nepatikrino UAB „MONADA“ (PAKO) produkcijos, nors buvo pateikta daugiau nei 10 pranešimų apie pažeidimus). Nurodė, kad nustatytos aplinkybės rodo, kad VVTAT veikloje egzistuoja: piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi požymiai (BK 228 straipsnis); tarnybos pareigų neatlikimas (BK 229 straipsnis); konkurencijos iškraipymas ir diskriminacija (VAĮ 3 straipsnis); ES reglamentų pažeidimai (Reglamentas 765/2008 dėl akreditacijos ir tarpusavio pripažinimo); nepagrįstų sprendimų priėmimas, darant didelę finansinę ir reputacinę žalą. Prašė: 1. STT pradėti ikiteisminį tyrimą dėl galimo piktnaudžiavimo ir korupcinių ryšių tarp VVTAT darbuotojų ir UAB „MONADA“ (PAKO); 2. EIMIN inicijuoti institucinį auditą dėl VVTAT veiklos skaidrumo ir laboratorijų pasirinkimo; 3. Pavesti nepriklausomą išorinį vertinimą pagal ISO 17025 standartus; 4. Sustabdyti VVTAT veiksmus, susijusius su mūsų produkcijos naikinimu, kol bus atliktas tyrimas; 5. Užtikrinti, kad ateityje patikrinimai būtų vykdomi vienodais kriterijais visiems rinkos dalyviams.

Teisingumo ministerija pareiškėjui atsakė ginčijamu Raštu. Jame nurodė, be kita ko, kad Teisingumo ministerija dėl kreipimesi keliamų problemų yra pasisakiusi 2025 m. sausio 28 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) (atsakydama į 2025 m. sausio 15d., 2025 m. sausio 22 d., 2025 m. sausio 28 d. skundus) bei 2025 m. rugsėjo 3 d. raštu Nr. (duomenys neskelbtini) (atsakydama į 2025 m. rugpjūčio 26 d. bei 2025 m. rugsėjo 2 d. skundus). 2025 m. sausio 28 d. Teisingumo ministerijos raštu, be kita ko, pareiškėjas informuotas, kad Teisingumo ministerijos nėra tarp rinkos priežiūros institucijų, nustatytų Produktų saugos įstatymo 11 straipsnyje, todėl ji savarankiškai rinkos priežiūros funkcijų nevykdo, bei kad šio įstatymo 15 straipsnio 1 ir 2 dalyje nustatyti pagrindai, esant kuriems, yra taikomos rinkos ribojimo priemonės. Rėmėsi Produktų saugos įstatymo 15 straipsnio 3 dalimi, kad sprendimus dėl šio įstatymo 16 straipsnio 1 dalyje nurodytų rinkos ribojimo priemonių taikymo priima rinkos priežiūros institucija, atlikusi ekonominės veiklos vykdytojo, paslaugų teikėjo ir (ar) elektroninės prekyvietės paslaugų teikėjo veiklos patikrinimą; įstatyme nustatyta, kad ekonominės veiklos vykdytojas rinkos priežiūros institucijų sprendimus dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo ir Tarnybos nutarimus dėl baudos ar įspėjimo skyrimo per vieną mėnesį nuo šių sprendimų ar nutarimų įteikimo jam dienos gali apskųsti teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Kaip matyti iš pridedamų dokumentų, dėl VVTAT pareiškėjo įmonei paskirtos baudos pareiškėjas kreipėsi į teismą. Dėl žiebtuvėlio atitikties saugos reikalavimams bandymo išvadų, atliktų UAB

„Areta“, pareiškėjui buvo paaiškinta, kad Teisingumo ministerija nei šių išvadų, nei VVTAT sprendimo įpareigoti produktą pašalinti iš rinkos pagrįstumo ar teisėtumo vertinti neturi teisės. Toks vertinimas, remiantis Produktų saugos įstatymu, yra teismo kompetencija. Kaip matyti iš EIMIN 2025 m. gruodžio 5 d. Rašto, ministerija konstatavo, kad UAB „Areta“ nėra ir niekada nebuvo akredituota Nacionalinio akreditacijos biuro jokiai veiklai. Dėl VVTAT atliekamų dažnų pareiškėjo įmonės žiebtuvėlių patikrinimų, kai tuo tarpu konkurento UAB „Monada LT“ (prekės ženklas PAKO) tiekiami žiebtuvėliai nė karto nebuvo tikrinti, priminė, kad VVTAT, 2025 m. rugpjūčio 21 d. raštu atsakė pareiškėjui ir Teisingumo ministerijai, jog VVTAT 2025 metais iki rugpjūčio 1 d. atliko 20 patikrinimų bei 8 konsultacinius vizitus dėl platinamų žiebtuvėlių atitikties teisės aktų reikalavimams. VVTAT atliko PAKO ir kitų UAB „Monada LT“ tiekiamų rinkai žiebtuvėlių patikrinimus skirtingose platinimo vietose bei ženklinimo ar informacijos pateikimo pažeidimų nenustatė. VVTAT, reaguodama į pareiškėjo teikiamus skundus bei įvertinusi turimus duomenis, 2025 m. atrinko UAB „Monada LT“ tiekiamus rinkai PAKO žiebtuvėlius laboratoriniams bandymams. Laboratorinių bandymų rezultatai parodė, kad atrinkti PAKO žiebtuvėliai atitinka taikomus reikalavimus. Dėl galimų ryšių ar korupcinių veiksmų informavo, kad Teisingumo ministerija tyrimų dėl korupcinių veiksmų neatlieka. Tokių veiksmų tyrimas – STT kompetencija.

Atsakovė su atsiliepimu į bylą pateikė, be kita ko, Teisingumo ministerijos 2025 m. sausio 28 d. Raštą, kuriame nurodoma, jog pareiškėjui teikiamas atsakymas į 2025 m. sausio 15 d., sausio 22 d., sausio 28 d. skundus, bei Teisingumo ministerijoje 2025 m. sausio 10 d., sausio 22 d. ir sausio 28 d. registruotus pareiškėjo skundus dėl VVTAT veiksmų. Taip pat pateikė Teisingumo ministerijos 2025 m. rugsėjo 3 d. Raštą, kuriuo teikiamas atsakymas UAB „Auriseta“ į 2025 m. rugpjūčio 26 d. ir rugsėjo 2 d. skundus bei pridėjo šiuos skundus dėl VVTAT veiksmų. Komisija pažymi, kad šių Teisingumo ministerijos raštų teisėtumo vertinimas nėra šios nagrinėjamos bylos dalykas.

Pareiškėjas skunde Komisijai reiškia reikalavimą panaikinti Teisingumo ministerijos 2025 m. gruodžio 11 d. priimtą Raštą ir įpareigoti atsakovę išnagrinėti pareiškėjo Skundą iš esmės bei įvertinti VVTAT sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) teisėtumą procedūriniu ir priežiūros aspektu.

Teisingumo ministerija yra viešojo administravimo subjektas, kuri veikė viešojo administravimo srityje, jos veiklai taikytinos ir VAĮ nuostatos. VAĮ nustato, kad asmenų prašymus ir skundus viešojo administravimo subjektai nagrinėja pagal Vyriausybės patvirtintas taisykles (VAĮ 11 straipsnio 1 dalis). Pagal Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“ (toliau – ir Taisyklės) 35 punktą, prašymus ar skundus institucijos nagrinėja ir į juos atsako pagal teisės aktais joms nustatytą kompetenciją.

Nagrinėjamu atveju nustatyta, kad skundžiamas Raštas Teisingumo ministerijos priimtas, atsakant į pareiškėjo 2025 m. gruodžio 2 d. Skundą, teiktą EIMIN ir STT. Šį Skundą EIMIN 2025 m. gruodžio 5 d. Raštu, atsižvelgiant į tai, kad VVTAT yra Teisingumo ministerijos kuruojama pavaldi įstaiga, persiuntė Teisingumo ministerijai vertinimui pagal jos kompetenciją. Nagrinėjamoje byloje vertinama, ar Teisingumo ministerija tinkamai, pagal kompetenciją atsakė į pareiškėjo Skundą.

Vartotojų teisių apsaugos įstatymo (akto redakcija nuo 2024 m. gruodžio 13 d. iki 2026 m. sausio 1 d.) 10 straipsnio 2 dalyje nustatyta Teisingumo ministerijos kompetencija vartotojų teisių apsaugos srityje: formuoja valstybės politiką vartotojų teisių apsaugos srityje (1 punktas); organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja valstybės politikos vartotojų teisių apsaugos srityje įgyvendinimą (2 punktas); rengia vartotojų teisių apsaugos užtikrinimo srities priemones ir (arba) koordinuoja jų rengimą, organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja jų įgyvendinimą (2¹ punktas); atlieka kitas įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas (3 punktas). Siekiant užtikrinti Teisingumo ministerijai pavestų funkcijų vartotojų teisių apsaugos srityje įgyvendinimą, sudaroma Vartotojų teisių apsaugos taryba, kuri yra kolegiali patariamoji visuomeniniais pagrindais veikianti institucija, teikia pasiūlymus dėl vartotojų teisių apsaugos politikos įgyvendinimo ir tobulinimo, analizuoja vartotojų teisių apsaugą užtikrinančių institucijų informaciją apie jų veiklą ir teikia pasiūlymus dėl jų veiklos, teikia pasiūlymus dėl vartotojų teisių apsaugą reglamentuojančių teisės aktų priėmimo ir keitimo (Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 10 straipsnio 3, 5 dalys). VVTAT yra

valstybės įstaiga prie Teisingumo ministerijos, įgyvendinanti valstybės politiką vartotojų teisių apsaugos srityje ir užtikrinanti vartotojų teisių apsaugą (Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 11 straipsnio 1 dalis).

Teisingumo ministerijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1998 m. liepos 9 d. nutarimu Nr. 851 „Dėl Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos nuostatų patvirtinimo“ (akto redakcija nuo 2025 m. sausio 1 d. iki 2026 m. sausio 1 d.) (toliau – ir Nuostatai) 7 punkte numatyti Teisingumo ministerijos veiklos tikslai, tarp kurių – formuoti valstybės politiką nacionalinės teisinės sistemos plėtros srityje, organizuoti ir koordinuoti šios politikos įgyvendinimą (7.1 papunktis); formuoti valstybės politiką teisinių paslaugų srityje, organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti šios politikos įgyvendinimą (7.2 papunktis); formuoti valstybės politiką vartotojų teisių, asmens duomenų ir pramoninės nuosavybės apsaugos srityse, taip pat organizuoti, koordinuoti ir kontroliuoti valstybės politikos įgyvendinimą vartotojų teisių bei pramoninės nuosavybės apsaugos srityse (7.3 papunktis) ir kt. Nuostatų 11 punkte nustatyta, kad Teisingumo ministerija, siekdama 7.3 papunktyje nustatyto veiklos tikslo: atlieka Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 21 punkte, 292 straipsnio 1, 6 ir 8 dalyse ir 33 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytas funkcijas (11.1 papunktis); atstovauja Lietuvai Administraciniame komitete pagal Susitarimo dėl Bendro patentų teismo 12 straipsnį ir Biudžeto komitete pagal Susitarimo dėl Bendro patentų teismo 13 straipsnį (11.2 papunktis); koordinuoja ir kontroliuoja valstybės politikos įgyvendinimą vartotojų teisių apsaugos bei pramoninės nuosavybės apsaugos srityse Teisingumo ministerijai pavaldžiose įstaigose (11.3 papunktis); vertina įstatymų, kuriais reglamentuojama vartotojų teisių, asmens duomenų ir pramoninės nuosavybės apsauga, ir su jais susijusių teisės aktų taikymo efektyvumą ir teikia siūlymus Vyriausybei dėl jų tobulinimo, dalyvauja svarstant dėl jų pateiktas teisėkūros iniciatyvas (11.4 papunktis).

Iš aptarto teisinio reguliavimo matyti, kad Teisingumo ministerija formuoja valstybės politiką, be kita ko, vartotojų teisių apsaugos srityje, bei koordinuoja ir kontroliuoja valstybės politikos įgyvendinimą vartotojų teisių apsaugos srityje Teisingumo ministerijai pavaldžiose įstaigose. Tačiau toks reglamentavimas, t. y. Teisingumo ministerijos Nuostatuose minima politikos įgyvendinimo kontrolė, nereiškia, kad Teisingumo ministerijai suteikti įgaliojimai vertinti VVTAT vartotojų teisių apsaugos srityje priimamų sprendimų teisėtumą.

Pareiškėjas su skundu pateikė VVTAT 2025 m. vasario 19 d. raštą Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dokumentų pasirašymo“, kuriuo UAB „Auriseta“ siunčiami susipažinti ir pasirašyti pridedami dokumentai: Patikrinimo aktas Nr. (duomenys neskelbtini), Lietuvos Respublikos produktų saugos įstatymo pažeidimo protokolas Nr. (duomenys neskelbtini) dėl nesaugaus į Lietuvos rinką tiekiamo žiebtuvėlio „Ultimate“, Sprendimas dėl pavojingo produkto Nr. (duomenys neskelbtini). Pastaruoju sprendimu nuspręsta, be kita ko, uždrausti tiekti į rinką pavojingą žiebtuvėlį „Ultimate“, įpareigotas platintojas UAB „Auriseta“ pašalinti žiebtuvėlį iš rinkos, sunaikinti žiebtuvėlį iki nurodyto termino ir atlikti kitus nurodytus veiksmus; nurodyta, kad šis sprendimas per vieną mėnesį nuo jo įteikimo ekonominės veiklos vykdytojui dienos gali būti apskūstas Vilniaus apygardos administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Produktų saugos įstatyme nustatyta, kad Reglamento (ES) 2023/988, šio įstatymo ir kitų teisės aktų, reguliuojančių produktų saugą, nustatytų reikalavimų laikymąsi prižiūri šios rinkos priežiūros institucijos: 1) VVTAT; 2) kitais įstatymais arba tokių įstatymų įgaliotų valstybės institucijų priimtu teisės aktu įgaliotos rinkos priežiūros institucijos (11 straipsnio 1 dalis). Ekonominės veiklos vykdytojas, paslaugų teikėjas ar elektroninės prekyvietės paslaugos teikėjas rinkos priežiūros institucijų sprendimus dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo ir VVTAT nutarimus dėl baudos ar išpėjimo skyrimo per vieną mėnesį nuo šių sprendimų ar nutarimų įteikimo jam dienos gali apskūsti teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka (23 straipsnio 1 dalis).

Iš minėtų Produktų saugos įstatymo nuostatų matyti, kad VVTAT priimti sprendimai ir nutarimai yra skundžiami teismui. Teisingumo ministerija Rašte pažymėjo, kad ekonominės veiklos vykdytojas rinkos priežiūros institucijų sprendimus dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo ir Tarnybos nutarimus dėl baudos ar išpėjimo skyrimo per vieną mėnesį nuo šių sprendimų ar nutarimų įteikimo jam dienos gali apskūsti teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Taigi, Teisingumo ministerijos Rašte pateikta pozicija yra pagrįsta minėtomis Produktų saugos įstatymo nuostatomis.

Viešojo administravimo subjektai, tiek teikdami administracines paslaugas pagal asmenų prašymus, nesusijusius su jų teisių pažeidimu, tiek vykdydami administracinę procedūrą pagal asmenų skundus dėl jų teisių pažeidimo, negali atlikti daugiau veiksmų arba priimti kitokį sprendimą, negu teisės aktai suteikia jiems teisę atlikti, t. y. negali vykdyti platesnės kompetencijos, negu jiems leidžia teisės aktai (žr., pvz., 2012 m. kovo 26 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁶⁰²-1252/2012 ir kt.). LVAT praktikoje akcentuojama, jog veikimas viršijant kompetencijos ribas (*ultra vires*) yra pagrindas viešojo administravimo subjekto aktą pripažinti neteisėtu. Viešojo administravimo subjektas turi tik tuos įgalinimus, kurie jam konkrečiai suteikti, plečiamas kompetencijos aiškinimas – negalimas (žr., pvz., LVAT 2012 m. rugpjūčio 20 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1660/2012 ir kt.).

Pareiškėjas šiuo atveju argumentuoja, kad prašė ne pakeisti ar panaikinti VVTAT sprendimą, bet įvertinti jo priėmimo procedūrą, patikrinti, ar laikytasi teisėtumo, proporcingumo ir gero administravimo principų, o tai, kad pareiškėjas yra pradėjęs teismo procesą dėl VVTAT sprendimo, neatleidžia Teisingumo ministerijos nuo pareigos vykdyti administracinę priežiūrą. Komisija atkreipia dėmesį, kad į bylą nėra pateikti duomenys apie VVTAT 2025 m. vasario 19 d. rašto Nr. (duomenys neskelbtini) „Dėl dokumentų pasirašymo“ ar juo teikiamų dokumentų apskundimą teismine tvarka, kaip kad procesiniuose dokumentuose nurodė pareiškėjas ir atsakovė. Tačiau dėl aptariamų pareiškėjo argumentų Komisija pažymi, kad, kaip minėta, VVTAT, kaip rinkos priežiūros institucijos, sprendimai ir nutarimai yra skundžiami teismui, todėl ir pareiškėjo argumentai dėl sprendimo priėmimo procedūros galimų pažeidimų gali būti vertinami teismo.

Įvertinus pareiškėjo Skundą ir ginčijamo Rašto turinį, matyti, kad Teisingumo ministerija Rašte pasisakė dėl Skundo aplinkybių, t. y. Rašte pažymėjo, jog Teisingumo ministerija savarankiškai rinkos priežiūros funkcijų nevykdo; nurodė pagrindus, esant kuriems, yra taikomos rinkos ribojimo priemonės; paaiškino, kad rinkos priežiūros institucijų sprendimus dėl rinkos ribojimo priemonių taikymo ir nutarimus dėl baudos ar išpėjimo skyrimo galima apskusti teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka; remiantis Produktų saugos įstatymu, žiebtuvėlio atitikties saugos reikalavimams bandymo išvadų ir VVTAT sprendimo įpareigoti produktą pašalinti iš rinkos pagrįstumo ar teisėtumo vertinimas yra teismo kompetencija; nurodė, jog VVTAT atliko PAKO ir kitų UAB „Monada LT“ tiekiamų rinkai žiebtuvėlių patikrinimus ir ženklinimo ar informacijos pateikimo pažeidimų nenustatė. Komisijos vertinimu, nagrinėjamu atveju Teisingumo ministerija pareiškėjui ginčijamu Raštu atsakė tinkamai, paaiškindama dėl Skunde nurodytų aplinkybių, remdamasi taikytinomis teisės aktų nuostatomis ir savo kompetencijos ribose.

Kaip matyti iš Skundo turinio, šiuo atveju iš esmės į institucijas buvo kreiptasi dėl VVTAT galimo piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi, korupcinių ryšių ir sisteminio šališkumo. Pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos įstatymo nuostatas, Specialiųjų tyrimų tarnybos veiklos tikslas – mažinti korupciją, kuri kelia grėsmę žmogaus teisėms ir laisvėms, teisinės valstybės principams, trukdo plėtoti ekonomiką (6 straipsnis). Specialiųjų tyrimų tarnybos uždaviniai – Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka vykdyti baudžiamąjį persekiojimą dėl korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų, kriminalinę žvalgybą, korupcijos prevenciją, didinti antikorupcinį sąmoningumą, vykdyti analitinę antikorupcinę žvalgybą ir kitus įstatymuose ir kituose teisės aktuose Specialiųjų tyrimų tarnybai nustatytus uždavinius (7 straipsnis). Nagrinėjamu atveju, Skundas buvo adresuotas EIMIN ir Specialiųjų tyrimų tarnybai. Teisingumo ministerija Rašte pagrįstai nurodė, kad Teisingumo ministerija tyrimų dėl korupcinių veiksmų neatlieka ir tai, kad tokių veiksmų tyrimas – Specialiųjų tyrimų tarnybos kompetencija.

Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, įvertinus byloje nustatytas aplinkybes ir teisinį reglamentavimą, Komisija sprendžia, kad Teisingumo ministerija Raštu tinkamai ir savo kompetencijos ribose atsakė pareiškėjui į Skundą. Ginčijamas Raštas yra teisėtas, pagrįstas teisės aktų nuostatomis ir nėra pagrindo jį panaikinti pareiškėjo skunde Komisijai nurodytais argumentais, todėl skundo reikalavimas dėl Rašto panaikinimo atmestinas. Taip pat šiame Komisijos sprendime išdėstytų argumentų pagrindu netenkinamas ir išvestinis pareiškėjo skundo reikalavimas – įpareigoti

Teisingumo ministeriją išnagrinėti pareiškėjo skundą iš esmės ir įvertinti VVTAT sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) teisėtumą procedūriniu ir priežiūros aspektu. Pareiškėjo skundas atmetamas visa apimtimi.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu ir 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjo X. X. skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys turi teisę apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatyme nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Lipnickienė

Komisijos nariai

Edvardas Jucius

Vytautas Kurpuvesas

Inga Morkvėnienė